

Decyzja

Prezydium KK

nr 3/21

ws. opinii o projekcie ustawy MF o ogólnoeuropejskich indywidualnych
produktach emerytalnych

Celem projektu ustawy Ministra Finansów o ogólnoeuropejskich indywidualnych produktach emerytalnych z dnia 7 grudnia 2020 r. zwanego dalej „projektem ustawy o OIPE” jest zapewnienie stosowania w polskim porządku prawnym rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 2019/1238 z dnia 20 czerwca 2019 r. w sprawie ogólnoeuropejskiego indywidualnego produktu emerytalnego (OIPE) (Dz. Urz. UE L 198). dalej: rozporządzenie Nr 2019/1238. Celem zarówno rozporządzenia jak i wdrażającego go projektu ustawy jest zwiększenie atrakcyjności indywidualnych programów emerytalnych, a w konsekwencji zwiększenie zainteresowania obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej dobrowolnymi formami indywidualnego gromadzenia oszczędności na starość.

Prezydium KK podkreśla, że również w Polsce stopień partycypacji w różnych indywidualnych programach emerytalnych należy uznać za niewystarczający. W połowie 2020 r. liczba otwartych indywidualnych kont emerytalnych (IKE) wynosiła 861 565. Zgromadzono na nich 10 783 543 tys. zł. W tym samym czasie liczba indywidualnych kont zabezpieczenia emerytalnego (IKZE) wynosiła 546 659 a wartość zgromadzonego na nich kapitału wynosiła 3 603 519 tys. zł. W tym samym czasie liczba osób podlegających ubezpieczeniu emerytalnemu w powszechnym systemie ubezpieczenia społecznego wynosiła 15 851 569 osób. Oznacza to, że jedynie 5,4 % ubezpieczonych w powszechnym systemie ubezpieczeń społecznych posiada IKE, a jedynie 3,4 % osób podlegających ubezpieczeniu emerytalnemu w systemie ubezpieczeń społecznych gromadzi środki na IKZE. **Zasadniczym powodem niewielkiego zainteresowania różnymi formami dobrowolnego i indywidualnego oszczędzania na starość w naszym kraju cały czas pozostaje niski poziom dochodów polskich rodzin, który nie pozwala w wielu wypadkach na wygospodarowanie nadwyżek, które mogłyby zostać przeznaczone na dodatkowe zabezpieczenie emerytalne.** Zarówno IKE jak i IKZE są w naszym kraju produktami

elitarnymi, z których korzystają przede wszystkim osoby znajdujące się w bardzo dobrej sytuacji materialnej traktujące zarówno IKE jak i IKZE jako sposób na korzystne ulokowanie kapitału. Podkreślenia wymaga, że zarówno rozporządzenie Nr 2019/1238 jak i opiniowany projekt ustawy w żaden sposób nie rozwiązują tego podstawowego problemu. Zdaniem Prezydium KK NSZZ „Solidarność” jedynie stała poprawa warunków pracy polskich obywateli, towarzyszący jej wzrost płac oraz poprawa poziomu wiedzy ekonomicznej może przyczynić się do znaczącej poprawy w omawianej dziedzinie.

Rozporządzenie Nr 2019/1238 ma na celu zwiększenie atrakcyjności indywidualnych produktów emerytalnych wśród osób przemieszczających się w ramach Unii Europejskiej tj. do osób zamieszkujących w innym państwie członkowskim aniżeli państwo członkowskie właściwe ze względu na kryterium obywatelstwa (ok. 11,3 mln. takich osób w wieku produkcyjnym w 2015 r.) oraz osób pracujących w innym państwie członkowskim aniżeli państwo właściwe ze względu na miejsce ich zamieszkania (1,3 mln takich osób). Polacy należą do nacji najchętniej korzystających z unijnej swobody przemieszczania się w celu poszukiwania pracy. Dlatego wprowadzenie ogólnoeuropejskich indywidualnych produktów emerytalnych należy uznać za rozwiązanie eliminujące jedną z barier zniechęcających osoby przemieszczające się w ramach Unii Europejskiej do dobrowolnego gromadzenia oszczędności na starość. Opiniowany projekt ustawy rozszerza paletę dostępnych form indywidualnego gromadzenia środków do wykorzystania po osiągnięciu wieku emerytalnego korzystając przy tym z rozwiązań wzorowanych na IKE (brak zwolnienia wpłat z podatku dochodowego, zachęta w postaci zwolnienia z podatku dochodowego od dochodów kapitałowych, roczny limit wpłat na poziomie trzykrotności prognozowanego na dany rok przeciętnego wynagrodzenia). Projekt ustawy nie wskazuje wprost czy OIPE będzie stanowił trzecią obok IKE i IKZE formę dobrowolnego oszczędzania na starość czy też będzie to produkt jedynie alternatywny wobec IKE. Zakładając jednak, że osoby będące posiadaczami IKE i IKZE będą mogły równocześnie gromadzić środki na starość w ramach OIPE Prezydium KK wskazuje, że nowy produkt emerytalny, podobnie jak i IKE oraz IKZE, będzie traktowany przez osoby dysponujące nadwyżkami kapitału jako dodatkowa forma długoterminowej lokaty kapitału, której atrakcyjność w większym stopniu zależeć będzie od wyników działalności inwestycyjnej instytucji finansowej zarządzającej kapitałem emerytalnym aniżeli od zastosowanych w projekcie ustawy zachęt do oszczędzania. W tym kontekście Prezydium KK uznaje, że brak zwolnienia wpłat na OIPE z podatku dochodowego od osób fizycznych i zwolnienie z tego podatku jedynie dochodów kapitałowych w niewielkim stopniu zachęcać będzie nowe

osoby do otwierania OIPE. Zdecydowanie silniejszym bodźcem byłoby w tym zakresie zwolnienie wpłat na OIPE z podatku dochodowego.

W pozostałym zakresie projekt ustawy nie budzi zastrzeżeń Prezydium KK.

Gdańsk, 8 stycznia 2021 r.

Prezydium KK

NSZZ „Solidarność”

SEKRETARZ
KK NSZZ „Solidarność”

Ewa Zydorek